

Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки». 2019. Вип. 29. С. 97–105.

4. Шестакова С. О. Лексико-семантичні інновації у системі української номінації (на матеріалі ергонімів і прагмонімів): дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «українська мова» / Харк. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна. Харків, 2002.

Седойкіна Т. М.

старший викладач кафедри гуманітарних наук

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Іноземні студенти, які приїждять на навчання до України, мають швидко опанувати українську мову і, що найважливіше, фахову термінологію обраної спеціальності. Студенти повинні адаптуватися до нових умов і вимог навчання у вищому навчальному закладі. У них повинен сформуватися комплекс нових умінь: вміння слухати і конспектувати лекції, самостійно організувати щоденні позакласні заняття, користуватися науковою бібліотекою, знаходити джерела інформації.

Самостійна робота – невід’ємний і обов’язковий складник освітнього процесу, мета якої є придбання нових знань, закріплення і поглиблення отриманих знань і навичок, підготовку до занять, заліків та іспитів. Самостійна робота студентів займає значний обсяг у процесі оволодіння іноземною мовою (українською), особливо при засвоєнні лексичного, граматичного матеріалу, при розвитку навичок читання і писемного мовлення. Для оптимізації процесу навчання актуальним є оволодіння навичками самостійно виконувати роботу в аудиторний і поза аудиторний час

Результатом самостійної роботи стає не тільки оволодіння кожною дисципліною, але й формування навичок самостійної роботи взагалі, в усіх видах діяльності: навчальній, науковій, професійній. Самостійна робота виконується студентами на різних етапах процесу навчання: під час отримання, закріплення, повторення, перевірки нових знань. Систематичне зменшення допомоги викладача є засобом підвищення творчої активності студентів, грамотне планування такої роботи підвищує ефективність аудиторних занять, самодисципліну, сприяє розумінню мови та формує позитивне ставлення до навчання. Підручники, довідники,

словники, технічні засоби та Інтернет надають студентам можливість самостійно опрацювати матеріал та удосконалювати знання з української мови. Але роль викладача є також дуже важливою при організації самостійної роботи студентів. Викладач повинен навчити студентів правильно організувати свою самостійну роботу, навчити користуватися різними джерелами інформації.

Планування різних видів самостійної роботи є ефективним засобом продуктивного навчання іноземних студентів. Навчально-методичні посібники та методичні вказівки з української мови як іноземної містять граматичний матеріал для самостійної роботи, тренувальні вправи з граматики, що закріплюють пройдене в аудиторії. Велика кількість однотипних вправ створює повторювальні умови. Завдання мають бути різноманітними, інтересними, відповідати поставленій меті, бути посилюючими для студентів.

Важливою складовою самостійної роботи є регулярний і систематичний контроль, який включає відбір засобів, визначення етапів, розробку індивідуальних форм контролю. При вивченні української мови іноземцями можуть використовуватися різні форми контролю: самоконтроль за допомогою ключів, контроль викладачем, перевірка виконаного чи проведення тестування, усне опитування.

Правильна організація самостійної роботи є невід'ємною частиною навчально-виховного процесу з української мови як іноземної, яка входить в аудиторні і поза аудиторні заняття, здійснює зв'язок між ними. Уміння осмислювати та аналізувати навчальний матеріал, самостійно працювати з ним і засвоювати, уміти застосовувати отримані знання на практиці або у власному житті є основною передумовою ефективного формування у іноземних студентів професійної самостійності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.Н. Организация работы студентов в условиях интенсификации обучения / А.Н. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.И. Пидкасиный [и др.] // – К.: ИСДО, 1993.– С. 6-7.
2. Бурак В. Самостійність навчання як сучасний дидактичний принцип. Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технічної освіти. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Вип. 4 (II). С. 11–16.
3. Буряк В. К. Керування самостійною роботою студентів. Вища школа: наук.-прак. видання/ за ред. Ніколаєнко С.М. Київ: Знання, 2001. № 4–5. С. 48–52.
4. Жуковський В. М., Сімак К. В. Роль самостійної роботи студентів першого курсу у процесі формування професійної мовленнєвої компетентності під час підготовки бакалаврів мовних спеціальностей. Наукові записки. Серія «Філологічна». Острого: Вид-во Нац. університету «Острозька академія», 2016. Вип. 60. С. 141–144.

5. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов / В.А. Козаков // – К., 1988. – 280 с.

6. Котова А. В., Туренко Р. Л. Принципи організації самостійної роботи студентів та вимоги до її проведення. Науковий журнал «Science Rise» №10/5(15)2015 / за ред. М. А. Георгіянц. Х.: НВП ПП «Технологічний Центр», 2015. С. 75–77.

7. Тисячнюк І.П. Передумови організації самостійної роботи над іншомовним текстом / І.П. Тисячнюк // Методика викладання іноземних мов: наук.-метод. зб. – Вип. 20. – К.: Освіта, 1992.

Терехова І. О.
кандидат філологічних наук, докторант кафедри
української фольклористики
імені академіка Філарета Колесси
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАГИ ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО РОМАНТИЗМУ: ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КУЛЬТУРОЮ

Романтизм – складне, багатогранне явище українського літературознавства, яке попри численні наукові дослідження на сьогодні так і лишається не до кінця розроблене. Проблемі його розвитку присвячені роботи Т. Бовсуніської, В. Ванслова, З. Генік-Березовської М. Ткачука, О. Гончара, І. Лімборського, Д. Наливайка, Д. Чижевського, М. Яценка та ін. Серед кола аспектів, вкрай важливих у сучасній літературознавчій науці, є передусім питання систематизації.

У нашій роботі розглянемо загальноприйняті концепції розвитку літератури романтизму. Дослідник Д. Наливайко сконцентрував свою увагу на основних романтичних течіях. Перша з них – ранній романтизм, який розвинувся в XVIII – на початку XIX століть. Тут можна говорити про відсутність у романтиків різкого протиставлення дійсності та ідеалу. Варто відзначити і той факт, що ранньому романтизму властивий універсалізм, прагнення охопити буття в усій його повноті, в його кінченості та безкінченості...а це тісно наближувало художню творчість ранніх романтиків з філософією, надавало йому яскраво виражений філософський характер [1, с. 264]. Друга течія романтизму виникла на початку XIX століття та була зорієнтована на фольклор і народну творчість. У цей період «особливо захоплювали романтиків властиві народній поезії та музиці «природність» та відсутність штучності мови, простота